

Sygn. akt II Ca 1169/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2017r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kolbuc

Sędziowie: SSO Monika Kośka (spr.)

SSO Anna Pać-Piętak

Protokolant: st. sekr. sąd. Justyna Bińkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 listopada 2017r. w K.

sprawy z powództwa B. U. i D. U.

przeciwko D. F.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 9 listopada 2016r., sygn. akt VIII C 740/16

oddala apelację i zasądza od D. F. na rzecz B. U. i D. U. solidarnie kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt: II Ca 1169/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 listopada 2016 roku, w sprawie o sygn. akt: VIII C 740/16 o zapłatę Sąd Rejonowy w Kielcach utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy w Kielcach VIII Wydział Cywilny z dnia 9 marca 2015 roku w sprawie sygn. akt: VIII Nc 521/15.

Powyższe orzeczenie zapadło na tle następującego stanu faktycznego.

W dniu 21 lipca 2011 r. powodowie - małżonkowie B. U. i D. U. zawarli z pozwaną D. F. ustną umowę pożyczki na kwotę 16.000 zł. D. F. w dacie zawarcia umowy pożyczki zapewniła B. U. i D. U., że pożyczka będzie zwrócona w krótkim terminie -około kilku miesięcy. Na zabezpieczenie należności wynikającej z umowy pożyczki, w dniu pożyczki, tj. 21 lipca 2011 r., D. F. wystawiła i wręczyła B. U. i D. U. weksel gwarancyjny in blanco. Strony nie sporządziły na piśmie deklaracji wekslowej, a w ustnym porozumieniu wekslowym ustaliły sposób użycia tego weksla, to jest, że termin płatności weksla zostanie określony przez B. U. oraz D. U., a zapłata nastąpi w terminie 7 dni po przedstawieniu D. F. weksla do zapłaty. W wystawionym wekslu gwarancyjnym in blanco D. F. wpisała miejsce i datę wystawienia weksla „K., dnia 21 lipiec 2011”, kwotę weksla „16.000,00 złotych”, opatrzyła go klauzulą „bez protestu”, podpisała weksel w dolnej części na przedniej stronie i wręczyła weksel B. U. i D. U.. Pismem z dnia 27 czerwca 2014 roku, doręczonym D. F. w dniu 17 września 2014 roku, pełnomocnik B. U. i D. U. wezwał D. F. do wykupienia weksla wystawionego w dniu 21 lipca 2011 roku na kwotę 16.000 zł w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Do wezwania załączono kopię wypełnionego weksla. Małżonkowie B. U. i D. U. wypełnili wręczony w dniu 21 lipca 2011 r. przez D. F. weksel

na kwotę 16.000 zł z terminem płatności w dniu 24 września 2014 roku. Pomimo upływu zakreślonego terminu D. F. nie uiściła na rzecz B. U. i D. U. żadnej kwoty na poczet wykupu przedmiotowego weksła.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd I instancji uznał powództwo za uzasadnione w całości. W ocenie Sądu Rejonowego, pozwana D. F. w dniu 21 lipca 2011 r. wystawiła weksel na zabezpieczenie zobowiązań wynikających z zawartej umowy pożyczki na kwotę 16.000 zł. i przedmiotowy weksel był wekslem gwarancyjnym in blanco. Wystawienie i wydanie wierzycielowi weksła stwarza domniemanie istnienia wierzytelności w wysokości sumy wekslowej i w procesie toczącym się w oparciu o wystawiony weksel, ciężar dowodu przeciwnego, a więc nieistnienia wierzytelności, jest przerzucony na dłużnika. Pozwana mogła zgodnie z art. 493 § 1 k.p.c. w zw. z art. 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe podnosić zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego będącego podstawą wystawienia i wręczenia weksła. Pozwana takich twierdzeń w zarzutach od nakazu zapłaty nie podniosła, kwestionując jedynie charakter weksła i wygaśnięcie jej odpowiedzialności wekslowej na skutek nie przedstawienia weksła do zapłaty w okresie roku od dnia jego wystawienia.

Sąd I instancji wskazał, że powodowie wypełnili weksel zgodnie z treścią ustnej deklaracji wekslowej, której istnienie i ustalenia co do terminu płatności nie zostały skutecznie podważone przez pozwaną. Powodowie wypełnili weksel zgodnie z deklaracją wekslową oznaczając termin płatności na ściśle oznaczony dzień, tj. 24 września 2014 r. Sąd Rejonowy podkreślił, że nawet gdyby powodowie nie wskazali w wekslu terminu płatności to nie powodowałyby to nieważności weksła, lecz miało tylko to znaczenie, że jego płatność nastąpiłaby wówczas za okazaniem. Stosownie bowiem do treści art. 102 Prawa wekslowego - weksel własny bez oznaczenia terminu płatności uważa się za płatny za okazaniem. Weksel płatny za okazaniem powinien być przedstawiony do zapłaty w ciągu roku (chyba że wystawca ten okres skróci lub przedłuży) i od upływu tego terminu zaczyna biec termin przedawnienia, choćby weksel nie został przedstawiony do zapłaty, jak stanowi art. 70 w zw. z art. 104 Prawa wekslowego. Sąd wskazał, że tym samym, niezupełność, ani nawet brak uzgodnień dotyczących zasad uzupełnienia weksła nie wpływa na powstanie odpowiedzialności wekslowej dłużnika wywodzonej z wypełnionego weksła. Odpowiedzialność ta musi być oceniana według treści weksła, co stanowi konsekwencję samodzielności i abstrakcyjności zobowiązania wekslowego. Stawia to w trudniejszej sytuacji dłużnika, który chciałby się uwolnić od odpowiedzialności. Skoro bowiem dłużnik może podważać sposób wypełnienia weksła wręczonego remitentowi jako niezupełny jedynie poprzez powołanie się na naruszenie uzgodnionych zasad uzupełnienia jego treści, musi wykazać, że konkretne uzgodnienie w jakiegokolwiek formie nastąpiło. Zaniechanie ograniczeń w zakresie kształtowania treści weksła in blanco odczytywać należy na korzyść uprawnionego, który może nadać wekslowi treść według swojego uznania, z wykorzystaniem przewidzianych w prawie wekslowym postanowień kształtujących zakres odpowiedzialności dłużnika. Tym samym, wystawienie weksła własnego, w którym nie oznaczono terminu płatności, nie powoduje nieważności weksła, lecz ma tylko to znaczenie, że jego płatność następuje za okazaniem (art. 102 Prawa wekslowego). Stosownie zatem do art. 34 Prawa wekslowego - weksel powinien być przedstawiony do zapłaty, co polega na okazaniu wystawcy weksła własnego oryginalnego weksła wraz z wyraźnym lub dorozumianym wezwaniem do zapłaty i na gotowości wydania przy zapłacie weksła pokwitowanego przez posiadacza.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z treścią art. 38 Prawa wekslowego posiadacz weksła płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź jednym z dwóch następujących dni powszednich. Natomiast nie przedstawienie weksła do zapłaty rodzi jedynie skutek co do odsetek z tym, że nie pozbawia wierzyciela wekslowego tych odsetek, a jedynie ma wpływ na datę ich powstania, albowiem posiadacz weksła może ich dochodzić od wystawcy weksła własnego dopiero od dnia w którym osoba obowiązana z weksła mogła dokonać oględzin tego dokumentu i stwierdzić czy istnieje jej zobowiązanie wekslowe. Dla spełnienia wymogu z art. 38 Prawa wekslowego nie jest konieczne zatem fizyczne okazanie weksła dłużnikowi głównemu, lecz stworzenie dłużnikowi realnej możliwości zapoznania się z oryginałem weksła i ustalenia czy jest zobowiązany do jego zapłaty. Umożliwienie zapoznania się z wekslem własnym jest spełnione, gdy z wezwania do uiszczenia sumy wekslowej (wykupu weksła) wynika, iż weksel będzie dostępny dla zobowiązanego w siedzibie wierzyciela wekslowego. Odmienne rozumienie tego zastrzeżenia premiowałoby dłużnika, który chcąc uniknąć płatności odsetek za zwłokę celowo nie zapoznawałby się z oryginałem weksła.

Sąd I instancji uznał, że pozwana D. F. podpisując w dniu 21 lipca 2011 roku weksel, co jest okolicznością niesporną, zaciągnęła zobowiązanie wekslowe i jako wystawca odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksla (art. 9 prawa wekslowego) we wskazanym terminie. Jako datę płatności sumy wekslowej w treści weksla z dnia 21 lipca 2011 roku powodowie wskazali dzień 24 września 2014 roku, natomiast pozew w niniejszej sprawie wniesiony został w dniu 26 lutego 2015 roku, zatem przed upływem terminu przedawnienia roszczeń wekslowych, o którym mowa w art. 70 Prawa wekslowego.

Apelację od tego wyroku wywiodła pozwana, zaskarżając go w całości. Zarzuciła naruszenie :

1. Art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku – Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm.), poprzez błędne uznanie, że weksel z dnia 21 lipca 2011 roku nie jest wekslem płatnym za okazaniem lecz jest wekslem in blanco;
2. Art. 34 ust. 1 zd. drugie Prawa wekslowego przez błędne uznanie, że weksel może być skutecznie przedstawiony do zapłaty;
3. Art. 53 Prawa wekslowego, przez błędne uznanie, iż po bezskutecznym upływie terminu ustanowionego do przedstawienia weksla płatnego za okazaniem posiadacz nie traci prawa do wystawcy weksla;
4. Art. 217 § 1 k.p.c., poprzez niewyjaśnienie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, zwłaszcza nieistnienia umowy pożyczki, którą rzekomo zabezpieczał weksel z dnia 21 lipca 2011 roku;
5. Art. 232 zd. drugie k.p.c., przez brak przeprowadzenia dowodu z urzędu na okoliczność fikcyjności wypłaty przez powodów B. i D. U. pozwanej D. F. w dniu 21 lipca 2011 roku kwoty pożyczki zabezpieczonej wekslem;
6. Art. 233 § 1 k.p.c., poprzez czynienie dowolnych ustaleń faktycznych w sprzeczności z zasadami logiki i doświadczeniem życiowym, iż powodowie w dniu udzielania pożyczki w kwocie 300.000 zł zabezpieczonej umową pożyczki i hipoteką, udzielają równocześnie drugą pożyczkę bez określenia terminu i zasad jej spłaty zabezpieczoną wekslem własnym bez oznaczenia terminu płatności.

Pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie roszczenia, a także o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe w sprawie, dokonując następnie oceny wiarygodności i mocy dowodów na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału zgodnie z treścią art. 233 § 1 k.p.c. Dokonane na tej podstawie ustalenia w zakresie stanu faktycznego Sąd Okręgowy przyjął za własne.

Apelacja pozwanej, koncentrując zarzuty na problematyce ustaleń faktycznych, bezzasadnie zarzuca Sądowi Rejonowemu brak inicjatywy dowodowej. Nie można podzielić zapatrywania skarżącej, że w sprawie należało dokonać czynności dowodowych z urzędu, w kierunku ustalenia fikcyjności wypłaty przez powodów B. i D. U. pozwanej D. F. w dniu 21 lipca 2011 roku kwoty pożyczki zabezpieczonej wekslem. Skarżąca nawet nie precyzuje o jakie czynności dowodowe, zaniechane przez Sąd Rejonowy, chodzi, a pamiętać należy, że była w tej sprawie reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, ponadto powództwo opierało się na wekslu, został w sprawie wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, zatem w sprawie istniały ograniczenia co do terminu zgłaszania przez pozwaną zarzutów natury faktycznej i prawnej, wynikające z art. 493 § 1 k.p.c. Zgodnie z regulacją art. 232 k.p.c. to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów z których wywodzą skutki prawne. Wprawdzie sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę, jednakże to uprawnienie nie może być nadużywane, zwłaszcza w sytuacji, w której strony są reprezentowane przez zawodowych pełnomocników. Jedynie w wyjątkowych wypadkach dopuszczenie dowodu z urzędu może zostać uznane za obowiązek, którego naruszenie jest uchybieniem procesowym

(zob. wyrok SN z 14.12.2000 r., I CKN 661/00). W szczególności nie dotyczy to sytuacji, gdy strona reprezentowana jest przez pełnomocnika. Należy jednocześnie zauważyć, że przewidziane w art. 232 zd. 2 k.p.c. uprawnienie sądu do dopuszczenia określonego dowodu z urzędu pozostaje uprawnieniem procesowym w toku całego postępowania dowodowego (także w postępowaniu apelacyjnym) i nie może przekształcić się w procesowy obowiązek sądu (por. wyrok SN z 17.4.2008 r., I CSK 79/08; tak samo Andrzej Zieliński (red.) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Wydawnictwo C.H. Beck 2017, komentarz do art. 232 k.p.c.). Stanowisko to jest wyrażane również w najnowszym orzecznictwie (por. np. postanowienie SN z 10.02.2017 roku, V CSK 296/16, w którym wskazano, że artykuł 232 zd. 2 k.p.c. stanowi wyjątek od zasady kontryktoryjności, a więc dopuszczenie przez sąd dowodu z urzędu może nastąpić jedynie wtedy, gdy nie ma innej możliwości doprowadzenia do właściwego rozstrzygnięcia sprawy. Jest to prawo sądu, a nie obowiązek i skorzystanie z tego uprawnienia uzależnione jest od oceny sytuacji procesowej danej sprawy, natomiast nie może być wynikiem niekorzystania ze środków procesowych przez stronę, zwłaszcza reprezentowaną przez zawodowego pełnomocnika.

Z punktu widzenia powodów nie było istotne koncentrowanie postępowania dowodowego na stosunku podstawowym, z którego wynikała potrzeba wystawienia przedmiotowego weksla. Odpowiedzialność wekslowa ma co do zasady charakter abstrakcyjny, oparty na dokumencie weksla, zatem sięganie do stosunku podstawowego w istocie następuje wyjątkowo i co do zasady na zarzut strony pozwanej, która podpisała weksel gwarancyjny. Choć należy się zgodzić z argumentacją pozwanej, że w rozważanej sprawie nie była pozbawiona możliwości zgłaszania zarzutów dotyczących stosunku podstawowego, to nie może budzić żadnych wątpliwości, że to na niej spoczywał ciężar wykazania „ułomności” tego stosunku podstawowego i braku podstaw do dochodzenia przez powodów roszczenia wekslowego. W literaturze zgodnie wskazuje się, że wskutek wystawienia weksla na zabezpieczenie wierzycielowi przysługuje, obok roszczenia pierwotnego wynikającego ze stosunku cywilnoprawnego, nowe roszczenie oparte na wekslu. Oczywiście przedmiot obu roszczeń jest ten sam i zaspokojenie wierzyciela następuje tylko raz. Ponieważ weksel jedynie zabezpiecza wierzytelność cywilną, przeto dłużnikowi przysługują przeciwko roszczeniu wekslowemu te wszystkie zarzuty, jakie mu przysługują przeciwko roszczeniu cywilnemu. Sytuacja taka trwa dopóki weksel pozostaje w ręku remitenta, który jest stroną stosunku podstawowego. Jednak pozycja dłużnika staje się na skutek wystawienia weksla o tyle trudniejsza, że wydanie wierzycielowi weksla stwarza domniemanie istnienia w chwili wydania weksla wierzytelności w wysokości sumy wekslowej i przerzuca w ten sposób ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika, gdy tymczasem w braku weksla dowód istnienia i wysokości wierzytelności obciąża wierzyciela (por. Mirosław Stec, System prawa handlowego. Prawo instrumentów finansowych, Wydawnictwo C.H. Beck 2016, komentarz do art. 2 prawa wekslowego). Pamiętać należy, że pozwana w zarzutach od nakazu zapłaty (k. 20) nie zgłosiła zarzutów dotyczących stosunku podstawowego, a wyłącznie zarzuty dotyczące charakteru weksla (płatny za okazaniem czy in blanco), upływu rocznego terminu od daty wystawienia weksla do jego przedstawienia do zapłaty. Wprawdzie w ramach tych zarzutów pojawiło się również twierdzenie co do braku udowodnienia podstawy wystawienia pełnego weksla na kwotę 16.000 zł z terminem płatności w dniu 24.09.2014 roku, jednakże nie znalazło ono rozwinięcia w uzasadnieniu tych zarzutów w kierunku prezentowanym w apelacji. Pozwana zarzuciła bowiem wówczas jedynie tyle, że powodowie powinni w pierwszym piśmie procesowym udowodnić istnienie podstawy wystawienia weksla oraz jej treść. Nakładanie przez pozwaną na powodów obowiązku wykazania przy pierwszej czynności procesowej podstawy wystawienia weksla pozostaje w sprzeczności z abstrakcyjnym co o zasady charakterem odpowiedzialności wekslowej. Niewątpliwie powodowie, dysponując prawidłowo wypełnionym wekslem, nie byli zobowiązani w ogóle nawiązywać do stosunku podstawowego i nie zrobili tego. Proces miał charakter wekslowy i nie dotyczył stosunku podstawowego, z którym związane było wystawienie spornego weksla. To ewentualnie pozwana mogła przekierować proces na stosunek podstawowy, jednak nie uczyniła tego podnosząc w zarzutach od wydanego nakazu zapłaty jedynie zarzuty dotyczące charakteru weksla. Zauważyć należy, że skoro pozwana już w zarzutach wskazywała na prekluzję wynikającą z art. 207 § 6 k.p.c., to tę prekluzję należy konsekwentnie stosować do obu stron, zatem i do argumentacji pozwanej.

Strony zostały przesłuchane na okoliczność treści porozumienia wekslowego, a nie stosunku podstawowego, z którym było związane wydanie weksla i ich zeznania zostały przez Sąd Rejonowy ocenione. Nie można podzielić zarzutu skarżącej, że w ramach tej oceny Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy wystarczająco uzasadnił ocenę wiarygodności relacji stron w tym przedmiocie, uznając twierdzenia pozwanej za nieudowodnione,

bo niepoparte żadnym dowodem poza jej zeznaniami. Dokonując „wyboru” jednej z wersji zdarzeń Sąd Rejonowy nie dopuścił się błędu, ani w sferze logicznego rozumowania ani zasad doświadczenia życiowego.

Sąd ma świadomość tego, że strony w dacie zawarcia umowy pożyczki łączyły już pewne stosunki finansowe (o znacznej zresztą wysokości), jednakże w sprawie mamy do czynienia z ustną umową pożyczki. Wprawdzie pozwana podniosła na rozprawie w dniu 9 listopada 2016 roku (k.180), a także w innych pismach procesowych, że pomiędzy stronami nie doszło do zawarcia w dniu 21 lipca 2011 roku umowy pożyczki na kwotę 16.000 zł, a wystawiony weksel dotyczył jedynie żądanych przez powodów odsetek ponadnormatywnych, ale zarzuty te należy ocenić jako spóźnione w rozumieniu art. 493§1kpc. Wyjaśnienia powodów, przy świadomości, że to nie na nich spoczywał ciężar wykazania zgodności wystawienia weksla z istnieniem stosunku podstawowego, jawi się jako bardziej przekonujące niż próba wyjaśnienia przez pozwaną okoliczności wystawienia weksla z dnia 21 lipca 2011 roku. Pozwana tłumaczyła bowiem te okoliczności w odwołaniu do umów pożyczek na łączną kwotę 800.000 zł, przedstawiając wyliczenie „odsetek ponadnormatywnych” (k. 69 i ponownie k. 89), mające odpowiadać trzem umowom sprzedaży biżuterii i „towarzyszącym” im weksłom. Choć kwota odsetek 16.890,41 złotych wykazana w tym wyliczeniu jest bliska kwocie 16.000 złotych na jaką wystawiono weksel w dniu 21 lipca 2011 roku, to ta bliskość została sztucznie wygenerowana, poprzez „dobranie” odpowiedniej wysokości tych odsetek (15%).

Dodać należy, że przy ocenie wiarygodności obu stron nie można pomijać, że pozwana od kilku lat nie zwraca powodom pożyczek w łącznej kwocie 800.000 złotych (nie licząc odsetek), uchylając się od tego zwrotu, zmuszając ich do dochodzenia roszczeń na drodze sądowej, co jest przez nich odbierane jak zwodzenie ich, a nawet wprost przez ich pełnomocnika oceniane jako oszustwo. Wiarygodność relacji pozwanej obniża również całkowita bierność na przedsądowe wezwanie do wykupu weksla i zapłaty (k. 5,7,9). Pozwana, mimo otrzymania kopii wypełnionego weksla, nie zgłosiła wówczas ani zarzutów dotyczących wadliwości stosunku podstawowego, ani samej formy weksla, jego nieprawidłowego wypełnienia. Doświadczenie życiowe wskazuje, że nie tak zachowuje się osoba, która jest przekonana co do braku podstaw do odpowiedzialności wekslowej, dysponuje dowodami pozwalającymi uwolnić się od konsekwencji podpisania takiego weksla.

Sąd Okręgowy podziela ocenę prawną Sądu I instancji co do charakteru tego weksla (jako weksla in blanco, a nie płatnego za okazaniem), formy deklaracji wekslowej, akceptując również przedstawione przez ten Sąd wywody co do skutków nieprzedstawienia weksla płatnego za okazaniem w terminie rocznym od jego wystawienia. Nie budzi wątpliwości, że uchybienie takiemu rocznemu terminowi, wynikającemu z art. 34 prawa wekslowego, nie prowadzi do uwolnienia wystawcy weksla własnego od odpowiedzialności wekslowej (por. wyrok SA w Warszawie z 27.03.2003 roku, I ACa 1022/02, OSA 2004/8/21; wyrok Sądu Najwyższego z 06.06.2002 roku, I CKN 738/00). Skutek wygaśnięcia odpowiedzialności wekslowej dotyczy wszystkich osób z takiego weksla zobowiązanych, za wyjątkiem odpowiedzialności akceptanta oraz wystawcy weksla własnego i osób, które za nich poręczyły (por. Marek Czarnecki, Lidia Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz, Wydawnictwo C.H. Beck 2013, komentarz do art. 34). Choć w rozważanej sprawie powodowie nie przedstawili deklaracji wekslowej w formie pisemnej, to nie prowadzi to do przyjęcia wadliwości wypełnienia przedmiotowego weksla. Trafnie powodowie wskazują, że porozumienie co do warunków i sposobu wypełnienia weksla nie musi mieć formy pisemnej, może być nawet zawarte w sposób dorozumiany (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28.05.1998 roku, III CKN 531/97, OSNC 1999/1/13). Stanowisko to podzielają przedstawiciele piśmiennictwa, którzy wskazują nawet, że formą takiego porozumienia jest także sytuacja, gdy dłużnik wydaje podpisany przez siebie weksel bez żadnych wskazówek co do jego wypełnienia, ufając w pełni uczciwości wierzyciela i bez zastrzeżeń zgadzając się na każdą treść weksla (tak Andrzej Szumański (red.) System prawa prywatnego. Prawo papierów wartościowych, Wydawnictwo C.H. Beck 2016, komentarz do art. 10 prawa wekslowego). Przypomnieć w tym miejscu należy, że pozwana, po otrzymaniu w postępowaniu przedsądowym wypełnionego weksla z wezwaniem do jego zapłaty, w ogóle nie zgłosiła zastrzeżeń co do zgodności jego wypełnienia z porozumieniem wekslowym, co uwiarygadnia twierdzenia pozwu, że strony zawarły ustną umowę, w której ustaliły, że terminem płatności weksla będzie siódmy dzień po dacie zażądania przez powodów wykupu weksla. Nie można zapominać o tym, że ciężar dowodu, że weksel in blanco wypełniony został w sposób sprzeczny z porozumieniem (art. 10 i 17 ustawy Prawo wekslowe), spoczywa na dłużniku wekslowym, który zarzut podniósł (por. np. wyrok SA w

Warszawie z dnia 25.09.2013 roku, I ACa 450/13). W orzecznictwie zgodnie wskazuje się, że zarówno art. 10, jak i art. 17 prawa wekslowego nie mają na celu podważania abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego. Jego istotą jest brak konieczności wykazania przez wierzyciela wekslowego istnienia podstawy tego zobowiązania w stosunku cywilnoprawnym łączącym wystawcę i odbiorcę weksła (remitenta). Powołane wyżej przepisy pozwalają jedynie na złagodzenie odpowiedzialności dłużników wekslowych przez umożliwienie im odwołania się w drodze wyjątku do stosunku osobistego łączącego wystawcę weksła i remitenta w drodze zarzutów dopuszczonych przez prawo wekslowe. Ich konstrukcja wpływa na rozkład ciężaru dowodu w procesie, w którym powód dochodzi należności z weksła. Przepisy te obciążają dłużnika wekslowego ciężarem udowodnienia okoliczności wymienionych w art. 10 i 17 prawa wekslowego, w celu zwolnienia się z zobowiązania wekslowego (por. np. wyrok SN z dnia 23.10.2008 roku, V CSK 71/08).

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy uznał apelację w całości za nieuzasadnioną i orzekł o jej oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Powodowie byli w postępowaniu apelacyjnym reprezentowani przez adwokata, który stawiał się na termin rozprawy, zajął stanowisko w przedmiocie apelacji i złożył wniosek o zasądzenie na rzecz powodów kosztów postępowania apelacyjnego. Koszty te obejmują wynagrodzenie adwokackie, liczone od wartości przedmiotu zaskarżenia i wynoszące 1.800 złotych (na podstawie § 2 pkt 5, § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz.U. z 2015 roku, oz 1800 ze zm., w brzmieniu obowiązującym na datę wywiedzenia apelacji), które należało zasądzić solidarnie na rzecz powodów.

SSO Anna Pać – Piętak SSO Teresa Kołbuc SSO Monika Kośka